

EKONOMİK KALKINMANIN YENİDEN ÖRGÜTLENMESİ

Nazif EKZEN¹

Düşüş daha da hız kazanıyor.

Beşinci yılına giren finansal-ekonomik kriz (2008 sonrası..), merkez ekonomilerde üretim alanında serbest düşüşün devamlılık kazandığının gösteriyor.

Sistemin kendini yeniden üretme gücü yok olmuş durumda.

Ulusal devletlerin borç yükünü olağanüstü arttırarak aradıkları çıkış da beşinci yıla yaklaşırken tıkanıyor.

Ek olarak finansal alan artık kendi-kendini beslemeye başlayan çözümsüzlükler ile karşı karşıya. Finans sektöründe Avrupa da “iflas” sözcüğü, “kurtarma” sözcüğünden fazla tekrarlanmaya başladı.

Batının merkez ekonomilerinde çıkış bulunamıyor.

➤ ***Düşüş hızlandıkça Türkiye daha fazla etkileniyor. Daha çok borçlanıyor. Daha çok sıcak paraya ihtiyaç duyuyor.***

Ancak alternatif arama yolunda hiçbir çabası yok. 1980 sonrasında dayattığı iktisat politikası tercihlerini sürdürüyor.

Farklı arayışlar var.1980 sonrasında baskıcı piyasacı anlayışı tek alternatif olarak dayatılamıyor. Artık arayış olmaktan çıktı ve fiilen uygulanmaya başladı. Latin Amerika da var. Brezilya ve Arjantin. Çin ve Rusya’dan bu yıl başından bu yana gelen bilgiler de buna işaret ediyor. Brezilya kısa vadeli sermaye hareketlerini denetlemek için, bu sermaye girişlerine **“vergi koydu”**. Uyguluyor. Büyümesinin yönünü ve yapısını kendi belirliyor. Brezilya Devlet Başkanı Dilma Rousseff,

“Büyümeyi sağlamak, korumak ve devamlı kılmak mümkündür.”

“Büyüme ve istihdam yaratan bir gelişme modelinin inşası, sosyal katılım ve hakların genişletildiği bir ortamda mümkündür”.

“Biz Brezilya olarak bunu başardık..” diyor.

Çin, 2012 yıl başından başlayarak 12. Beş Yıllık Planı uygulamaya başladı. Büyüme açısından daha mütevazı hedefleri olan bir plan dönemi. Yıllık olarak %7.5 oranında büyüme hedefi var. Geçen otuz yıla yayılan son altı plan döneminde ortalama yıllık %10 düzeyine yakın büyüyen Çin ekonomisinde 12. plan dönemi daha mütevazı büyüme hızı hedeflerken

¹ BCP (Bağımsız Cumhuriyet Partisi) yayını PUSULA, sayı 40, Haziran 2012

aynı zamanda büyümenin sektörel bileşenlerinde yapısal değişimi hedefliyor.

Çin 1953 yılından başlayarak geçen yaklaşık 55 yılda 11 plan dönemi yaşadı. Bugün bulunduğu noktaya bu süreci yaşayarak geldi. 1953 yılında başlayan planlı kalkınma sürecinin sonunda **2011 yılı sonunda Çin dünyanın en büyük ikinci ekonomisi** konumuna geldi.

Çin otuz yıllık geçmiş son dönemde 1980 sonrasının dış taleple büyüme politikasından açık biçimde yararlanan ekonomi oldu. Şimdi merkez ekonomilerinde yaşanmakta olan ve içinden çıkılmayan kriz koşullarına bakarak dış taleple büyüme imkanlarının giderek yok olduğu hesabını yapıyor. İktisat politikası tercihlerini değiştiriyor.

Bu yaklaşım yeni Putin döneminin başlangıcında açıklanmış olan “yeni bir ekonomi inşası programı” ile çakışıyor. Putin’in mayıs ayı başında açıkladığı “yeni bir ekonomi inşası programının” hedefi,

“Rusya’nın Kalkınma Programını gerçekleştirmek.”

İktisat alanında 1980 sonrasında yok edilmiş bir iktisadi anlayışı Rusya yeniden gündeme taşıyor.

İktisat politikası haline getiriyor.

İktisadi Kalkınma dünyanın bu bölgesinde yeniden gündeme geliyor.

Bu sadece Rusya için değil Rusya’nın doğusu ve batısı için de önemli.

Yeni ekonomi programının öncelikli hedef bölgesi olarak “**Avrasya**” bölgesi açıklandı. 2018 yılı sonunda Rusya, ulusal gelir büyüklüğü açısından dünyanın 5. Büyük ekonomisi olmayı hedefliyor. Rusya enerji ve hammadde ihracına dayalı bir ekonomiyi sürdürmek yerine, düşük güç tüketimi-verimlilik ve inovasyon tabanlı bir ekonomik yapıya geçmek için yatırımlara dayalı Kalkınma Programını açıkladı.

Yatırımlar için doğuda Çin ile yakın işbirliğinin özellikle Doğu Sibirya bölgesinde sürdürülmesi hedefleniyor. Çin ve Rusya’nın iktisat politikalarında yaşanmakta olan değişim, merkez ekonomilerinde 5. yılına giren ve artık çözümsüzlüğe doğru giden bir süreç içinde ortaya çıkmaktadır. Merkez ekonomilerinde, beş yıllık yaşananlara karşılık, gündemlerinde olan sadece;

“Yeni bir likidite genişlemesi” olacak mı?” sorusu var.

Türkiye’de “**ekonomik kalkınma**” politikalarının gündeme gelmesi, çıkış için ön şart.

Salt piyasacı anlayış ile yürünmesi artık mümkün değil..